

God man för ensamkommande barn

Ensamkommande barn

Ett ensamkommande barn är en asylsökande person under 18 år som är utländsk medborgare eller statslös och som kommer utan medföljande föräldrar eller någon annan vuxen, som kan anses ha trätt i föräldrarnas ställe. Ett ensamkommande barn kan inte själv vidta rättshandlingar, såsom ansöka om bidrag mm. Barnen är omyndiga och befinner sig i en utsatt situation varför gode män behövs som med kort varsel kan ta sig an uppdraget att företräda dessa personer.

Godmanskap för ensamkommande barn

Regelverket om godmanskap för ensamkommande barn återfinns i föräldrabalken, men också i en särskild lagstiftning om god man

för ensamkommande barn. Det är överförmyndaren som utser god man till de barn som kommer till kommunen. I Linköpings kommun består överförmyndaren av en politiskt tillsatt nämnd (överförmyndarnämnden) och en enhet med tjänstemän (överförmyndarenheten) som arbetar på uppdrag av nämnden.

Vem kan bli god man?

En god man ska enligt lag vara rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig för uppdraget. En god man ska obehindrat kunna göra sig förstådd på svenska samt ha goda kunskaper om hur det svenska samhället fungerar. Som god man för ett ensamkommande barn är det bra att ha förståelse för barn i en utsatt situation och det kan även vara värdefullt med erfarenhet från andra kulturer. En god man måste kunna agera opartiskt och företräder ingen myndighet utan endast barnet. Den gode mannen ska stötta barnet i asylprocessen, vilket innebär att man ska närvara vid möten på Migrationsverket tillsammans med barnet och vara beredd att avsätta hela dagar för detta ändamål.

Överförmyndaren gör en lämplighetsbedömning av den som är intresserad av att bli god man. I bedömningen ingår bland annat registerkontroll hos Kronofogdemyndigheten, socialtjänsten och i polisens belastningsregister. Den som vill bli god man ska i övrigt bedömas som lämplig.

Uppdraget som god man för ensamkommande barn

Uppdraget som god man är ett frivilligt ideellt uppdrag och därmed ingen anställning. Den gode mannen förordnas att i vårdnadshavarens och förmyndarens ställe ansvara för barnets personliga förhållanden och sköta dess angelägenheter. Han/hon är en juridisk ställföreträdare och inte barnets förälder. Den gode mannen ska vara ”spindeln i nätet” kring barnet och ha en koordinerande roll mellan de olika myndigheter och instanser som finns samt se till att barnets personliga situation tillgodoses på bästa möjliga sätt.

Här följer några exempel på vad som kan ingå i uppdraget som god man:

- Stötta barnet i asylprocessen och ansöka om uppehållstillstånd, om inte detta redan är gjort.
- Delta i möten med socialtjänsten.
- Företräda barnet inom hälso-, sjuk- och tandvård.
- Tillsä att barnets boende fungerar.
- Förvalta barnets tillgångar och egendom samt ansöka om olika ersättningar och bidrag.

Det är inte den gode mannen som ska ombesörja den dagliga omvårdnaden och god man har inte heller försörjningsplikt gentemot barnet. Vardagspraktiska aktiviteter såsom att handla kläder, följa med barnet till fritidsaktiviteter, skjutsa barnet till olika aktiviteter/möten och liknande ingår inte i gode mannens uppdrag.

En god man är skyldig att redovisa uppdraget till överförmyndaren, både när det gäller förvaltningen av barnets tillgångar/skulder och hur god man företräder barnet i personliga angelägenheter.

En god man har enligt föräldrabalken rätt till ett skäligt arvode, kostnadsersättning och reseersättning inom ramen för uppdraget. Det är överförmyndaren som beslutar om arvodet.

Uppdraget som god man för ensamkommande barn upphör när:

- Barnets föräldrar kommit till Sverige och kan utöva vårdnaden och förmyndarskapet.
- Barnet varaktigt lämnar Sverige.
- En särskilt förordnad vårdnadshavare utses.
- Det är uppenbart att god man inte längre behövs.

Uppdraget som god man för ett ensamkommande barn upphör annars automatiskt när barnet blivit myndigt.

Särskilt förordnad vårdnadshavare

Om barnet beviljats uppehållstillstånd ska en särskilt förordnad vårdnadshavare utses. Det är socialnämnden som ansöker om vårdnadshavare och det är tingsrätten som fattar beslut. Vårdnadshavarens roll handlar om den långsiktiga planeringen och integrationen för barnet, till skillnad från gode mannens roll vars uppdrag är tänkt under en kortare tid med fokus på asylprocessen.

En särskilt förordnad vårdnadshavare är också förmyndare för barnet, vilket innebär att denne ansvarar för och bestämmer över barnets ekonomiska angelägenheter. Den ekonomiska delen redovisas till överförmyndaren. God man tillfrågas ibland av socialnämnden om att bli särskilt förordnad vårdnadshavare, vilket är ett frivilligt uppdrag.

Överförmyndaren

Överförmyndaren är en kommunal förvaltningsmyndighet som har till huvuduppgift att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. I uppdraget ingår även att utreda lämpligheten av personer som visar intresse av att ta uppdrag som god man samt att fatta beslut om att förordna och entlediga en god man. Begär god man att få sluta uppdraget är personen skyldig att kvarstå i uppdraget till en ny god man kan

utses. En god man kan också entledigas, efter beslut av överförmyndaren, om personen inte längre bedöms lämplig för uppdraget. Vidare fattar överförmyndaren beslut om arvode till god man.

Det är överförmyndaren i den kommun där barnet vistas som är behörig överförmyndare. Om barnet vistas i en annan kommun, t.ex. genom att placeras av socialtjänsten där, är det den nya kommunens överförmyndare som blir behörig att fatta beslut, utöva tillsyn och arvoda uppdraget.

På Linköpings kommuns hemsida linkoping.se/godmanochforvaltare finns mer information för dig som är intresserad av att bli god man eller redan är förordnad ställföreträdare.

På hemsidan finns intresseanmälan att fylla i för dig som är intresserad av att bli god man för ett ensamkommande barn eller annat uppdrag som god man/förvaltare.

Kontaktuppgifter till överförmyndarenheten och nämnden

POSTADRESS:

Linköpings kommun
Överförmyndarenheten
581 81 Linköping

BESÖKSADRESS:

(Besök efter överenskommelse)
St Larsgatan 41, plan 2
Linköping

TELEFON: 013-20 69 99, måndag-torsdag kl 10.00-11.30

FAX: 013-20 59 61

E-POST: overformyndarenheten@linkoping.se

WEBB: linkoping.se/godmanochforvaltare

